VOLUME COLECTIVE DE FILOSOFIE
APĂRUTE LA EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Probleme de logică, vol. XXVIII, coordonatori: acad. Mircea Dumitru, Marius Dobre, Viorel Vizureanu, Ștefan-Dominic Georgescu, 2025

Studii de epistemologie și de teorie a valorilor, vol. XI, coordonatori: Marius Augustin Drăghici, Oana Vasilescu, 2025

Studii de istorie a filosofiei universale, vol. XXXIII, **Sine, rațiune, absolut în tradiția filosofică europeană**, coordonatori: Claudiu Baciu, Tinca Prunea-Bretonnet, Ion Tănăsescu, editor invitat: Adrian Niță, 2025

Studii de istorie a filosofiei românești, vol. XXI: **Perspective conceptual-lexicale**, coordonatori: Mona Mamulea, Titus Lates, Viorel Cernica, Mihai Popa, 2025

ISSN 0034-8260

REV. FILOS., LXXIII, 5, PP. 607–842, BUCUREȘTI, 2026

REVISTA DE FILOSOFIE, TOMUL LXXIII, Nr. 5, 2026

ACADEMIA ROMÂNĂ

Revista de filosofie

DIN SUMAR

COMEMORARE UMBERTO ECO (1932–2016)
Editor invitat: Viorella Manolache, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu”, Academia Română

VIORELLA MANOLACHE, „Privind spre viitor și dăruind viitorul trecutului” – retrotopia la Umberto Eco
DIANA DĂNIȘOR, Biblioteca, Logosul și Neantul. O lectură antinihilistă a condiției umane la Umberto Eco

COMEMORARE RAINER MARIA RILKE (1875–1926)
Editor invitat: Maria Sinaci, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

MARIA SINACI, Rilke și Blaga despre mister, moarte, creație
OANA BARBU-KLEITSCH, Rilke și fenomenologia timpului interior

***Călătoriile lui Gulliver – 300 de ani* (1726)**

JULIAN STERN, Călătoriile lui Swift. Alunecarea lui Gulliver în însingurare (*traducere de Henrieta Șerban*)
IAN BROWNE, Swift – mizantropie și filosofia disprețului

ÎNSEMNĂRI FILOSOFICE

RODICA CROITORU, Dumnezeu, ca idee-ideal transcendental al rațiunii pure
MARIUS DOBRE, Gândirea dualistă a lui Cioran

TOMUL LXXIII
5 **iulie – august** **2026**

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ
REVISTA DE FILOSOFIE

Directorul fondator al primei publicaţii româneşti intitulate „Revista de filosofie”:
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU
(1868–1957)

CONSILIUL EDITORIAL

Director: Acad. MIRCEA DUMITRU
Redactor-şef: ŞTEFAN-DOMINIC GEORGESCU
Membri: IOAN BIRIŞ (Universitatea de Vest din Timişoara), VIRGIL CIOMOŞ (Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca), AUREL CODOBAN (Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca), MIRCEA FLONTA (membru al Academiei Române), CONSTANTIN GRECU (Universitatea de Vest din Timişoara), PETRU IOAN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi), ILIE PÂRVU (membru al Academiei Române), ION TĂNĂSESCU (Institutul de Filosofie şi Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române), GHEORGHE VLĂDUŢESCU (membru al Academiei Române).

COMITETUL CONSULTATIV INTERNAŢIONAL

Patricia Churchland (California University, San Diego, SUA), **Tim Crane** (Cambridge University, Marea Britanie), **P.M.S. Hacker** (Oxford University, Marea Britanie), **Ted Honderich** (University College, Londra, Marea Britanie), **Hans Lenk** (Karlsruher Institut für Technologie, Germania), **William Newton-Smith** (Oxford University, Marea Britanie), **Ilkka Niiniluoto** (University of Helsinki, Finlanda), **David Rosenthal** (City University of New York, SUA), **Calvin O. Schrag** (Universitatea Purdue, SUA), **Peter M. Simons** (Trinity College, Dublin, Irlanda), **Bernhard Waldenfels** (Ruhr-Universität, Bochum, Germania).

COLECTIVUL DE REDACŢIE

Redactori: VIOREL VIZUREANU, OANA VASILESCU, OVIDIU G. GRAMA, TITUS LATES, MARIUS-AUGUSTIN DRĂGHICI, SERGIU BĂLAN, HENRIETA ŞERBAN, VICTOR EMANUEL GICA (website)
Responsabil de număr: HENRIETA ŞERBAN
Redactor (Editura Academiei Române): ADRIAN MIRCEA DOBRE
Tehnoredactor: LILIANA LICĂ
Coperta: MARIANA MOCANU

Revista se poate procura contra cost de la:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711, Bucureşti, România; Tel. 4021-318 81 46, 4021-318 81 06, E-mail: periodice@ear.ro;

Comenzile pentru abonamente se primesc la:

S.C. MANPRES DISTRIBUTION S.R.L, Piaţa Presei Libere nr. 1, Corp B, Etaj 3, Cam. 301–302, sector 1, Bucureşti, Tel./Fax: 4021 314 63 39, E-mail abonamente@manpres.ro, office@manpres.ro, www. manpres.ro

ORION PRESS IMPEX 2000, P.O. Box 77–19, sector 3, Bucureşti, România; tel. 4021 210 6787, 4021 610 6765; e-mail: office@orionpress.ro

DEREX COM S.R.L., E-mail: derex_co@yahoo.com

SORIRORI SOLUTIONS, Tel.: 004 0765 262 077, 004 0765 166 433; Internet: http://www.sorirori.ro; E-mail: sorin.costreie@sorirori.ro, rosana.guta@sorirori.ro

CRIS MEDIA PRESS IMPEX S.R.L., P.O. Box 41–71, sector 1, Bucureşti, România; Tel./Fax: 004 0722 333 405, 004 0744 325 043; E-mail: office.crismedia@gmail.com

S.C. TOP SEVEN BEST S.R.L., str. Morii, nr. 41, Clinceni, jud. Ilfov, tel. 0787 818 706, e-mail: office@abonamente-presa.ro

Manuscrisele, cărţile si revistele pentru schimb, precum şi orice corespondenţă se vor trimite Colectivului redacţional al „**Revistei de filosofie**”, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, Cod 050711, Tel. 411 50 75, 318 81 06/ 3227, Fax: 410 56 59. E-mail: redactia@institutuldefilosofie.ro.

Pagina noastră de web este: http://www.institutuldefilosofie.ro/news.php

„REVISTA DE FILOSOFIE” APARE DE 6 ORI PE AN

© 2026, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ

REVISTA DE FILOSOFIE

Revista de filosofie apare de şase ori pe an şi conţine studii, articole şi recenzii.

Revista de filosofie este o publicaţie cu referenţi.

Revista de filosofie publică studii din orice domeniu sau disciplină filosofică (istoria filosofiei, logică, ontologie, epistemologie, filosofia ştiinţei, filosofia minţii, axiologie, etică, estetică, filosofia culturii, a istoriei, a religiei, a limbajului etc.).

Revista de filosofie nu publică studii referitoare la probleme ale politicii cotidiene, economiei politice, sociologiei, psihologiei şi pedagogiei, care fac obiectul altor publicaţii ale Academiei Române.

Revista de filosofie nu este partizana vreunei şcoli filosofice particulare, sarcina sa fiind aceea de a asigura un spaţiu propice dezbaterii raţionale.

Revista de filosofie nu publică polemici personale sau critici intolerante.

Revista de filosofie poate conţine următoarele rubrici:

– Studii şi cercetări (grupaje de filosofie românească, istoria filosofiei, logică, metafizică, epistemologie, filosofia ştiinţei, a minţii, a culturii etc.)
– Eseuri, însemnări filosofice
– În dezbatere: idei şi concepte pentru secolul al XXI-lea
– În obiectiv: cărţi şi evenimente filosofice
– Traduceri
– Inedite
– Restituiri
– Dialog: convorbiri cu personalităţi ale lumii filosofice contemporane
– Recenzii
– Revista revistelor de filosofie
– Aniversări şi comemorări
– Bibliografii
– Cărţi primite la redacţie
– Viaţa ştiinţifică

Grupajele tematice pregătite în avans vor fi anunţate din timp pe site-ul revistei.

RECOMANDĂRI PENTRU AUTORI

– Articolul propus trebuie să conţină numele autorului/autorilor, afilierea ştiinţifică şi adresa de e-mail a fiecăruia dintre ei.

– Articolul propus trebuie să conţină un rezumat în limba engleză însoţit de cuvinte-cheie, precum şi versiunea în limba engleză a titlului.

– Autorii care nu au mai colaborat la *Revista de filosofie* sunt rugaţi să trimită o scurtă autoprezentare.

– Pentru recomandări formale minimale, inclusiv stilul de citare, consultaţi site-ul Institutului de Filosofie şi Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române (http://www.institutuldefilosofie.ro), pagina *Revistei de filosofie*.

– Manuscrisele vor fi trimise pe adresa de e-mail a redacţiei *Revistei de filosofie*: **redactia@institutuldefilosofie.ro**.

Articolele propuse spre publicare trebuie să nu fi fost publicate anterior şi să nu fi fost trimise în paralel unei alte publicaţii.

Responsabilitatea pentru conţinutul fiecărui text publicat în această revistă, conform legislaţiei civile şi penale în vigoare le revine exclusiv autorilor.

TIPĂRIT LA TIPOGRAFIA EDITURII ACADEMIEI ROMÂNE